[2024] 4 ਐੱਸ.ਸੀ.ਆਰ. 13: 2024 ਆਈ. ਐੱਨ. ਐੱਸ. ਸੀ. 253

ਕੇਰਲ ਰਾਜ

ਬਨਾਮ

ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਘ

(ਅਸਲੀ ਸੂਟ ਨੰਬਰ 1 of 2024)

01 ਅਪ੍ਰੈਲ 2024

[ਸੂਰਿਆ ਕਾਂਤ ਅਤੇ ਕੇ.ਵੀ. ਵਿਸ਼ਵਨਾਥਨ, ਜੇ. ਜੇ.]

ਵਿਚਾਰਨ ਲਈ ਮੁੱਦਾ

"ਜੇ ਅਤੇ ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਪ੍ਰਸ਼ਨ (ਕਾਨੂੰਨ ਜਾਂ ਤੱਥ) ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ ਜਿਸ ਉੱਤੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਹੋਂਦ ਜਾਂ ਹੱਦ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦੀ ਹੈ" ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 131 ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ; ਕੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 293 ਇੱਕ ਰਾਜ ਨੂੰ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਹੋਰ ਸਰੋਤਾਂ ਤੋਂ ਉਧਾਰ ਲੈਣ ਦਾ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਯੋਗ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇ ਹਾਂ, ਤਾਂ ਇਸ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਕਿਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਨਿਯੰਤ੍ਰਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ; ਕੀ ਰਾਜ ਦੇ ਮਾਲਕੀ ਵਾਲੇ ਉੱਦਮਾਂ ਦੁਆਰਾ ਉਧਾਰ ਅਤੇ ਜਨਤਕ ਖਾਤੇ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਦੇਣਦਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਆਰਟੀਕਲ 293 (3) ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ? ਆਰਟੀਕਲ 293 ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਭਾਵਨਾ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਵਿੱਤੀ ਨੀਤੀ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਵਰਤੀ ਜਾ ਸਕਣ ਵਾਲੀ ਨਿਆਂਇਕ ਸਮੀਖਿਆ ਦਾ ਦਾਇਰਾ ਅਤੇ ਹੱਦ ਕੀ ਹੈ? ਕੀ ਵਿੱਤੀ ਵਿਕੇਂਦਰੀਕਰਣ ਭਾਰਤੀ ਸੰਘਵਾਦ ਦਾ ਇੱਕ ਪਹਿਲੂ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇ ਹਾਂ, ਤਾਂ ਕੀ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਵਿੱਤੀ ਸਿਹਤ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਲਈ ਭਾਰਤ ਦੇ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਸੰਘਵਾਦ ਦੇ ਅਜਿਹੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ; ਕੀ ਇਹ ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਕਾਰਵਾਈਆਂ 'ਸਪੱਸ਼ਟ ਮਨਮਰਜ਼ੀ' ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 14 ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ ਜਾਂ ਹੋਰ ਰਾਜਾਂ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਮੁਦਈ-ਰਾਜ ਨਾਲ ਕੀਤੇ ਗਏ ਭਿੰਨ ਵਿਵਹਾਰ ਦੇ ਅਧਾਰ' ਤੇ; ਮੁਦਈ ਦੁਆਰਾ ਮੁਦਈ ਦੇ ਉਧਾਰ ਦੇ ਨਿਯਮ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਪਿਛਲੀ ਪ੍ਰਥਾ ਕੀ ਰਹੀ ਹੈ; ਜੇ ਅਜਿਹੀ ਪ੍ਰੈਕਟਿਸ ਮੁਦਈ ਦੇ ਉਧਾਰ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਲਗਾਉਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਕੀ ਇਹ ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਮੌਜੂਦਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਲਿਆਉਣ ਤੋਂ ਰੋਕ ਸਕਦੀ ਹੈ; ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ, ਜੇ ਅਜਿਹਾ ਅਭਿਆਸ ਪਾਬੰਦੀਸ਼ੁਦਾ ਨਹੀਂ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਕੀ ਇਹ ਮੁਦਈ ਦੀਆਂ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਜਾਇਜ਼ ਉਮੀਦਾਂ ਦੇ ਅਧਾਰ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ; ਕੀ ਮੁਦਈ ਦੇ ਜਨਤਕ ਕਰਜ਼ਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਵਜੋਂ ਭਾਰਤੀ ਰਿਜ਼ਰਵ ਬੈਂਕ ਨੂੰ ਸੌਂਪੀ ਗਈ ਭੂਮਿਕਾ ਦੇ ਉਲਟ ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੁਆਰਾ ਲਗਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਹਨ; ਕੀ ਵਿੱਤ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੀਆਂ ਸਿਫਾਰਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਰਾਜਾਂ ਨਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਸਲਾਹ ਮਸ਼ਵਰਾ ਕਰਨਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ?

ਸਿਰਲੇਖ

ਭਾਰਤੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 293-ਰਾਜਾਂ ਦੁਆਰਾ ਉਧਾਰ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਹੋਰ ਗੱਲਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਨੂੰ ਸ਼ੁੱਧ ਉਧਾਰ ਸੀਮਾ ਲਾਗੂ ਕੀਤੀ।

ਕੇਰਲ ਰਾਜ, ਆਪਣੇ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸੰਭਵ ਉਧਾਰ ਨੂੰ ਸੀਮਤ ਕਰਨ ਲਈ-ਕੇਰਲ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਕਰਦਿਆਂ, ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸਾਰੇ ਕਰਜ਼ਿਆਂ' ਤੇ ਛੱਤ ਲਗਾ ਦਿੱਤੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਅਨੁਛੇਦ 293 ਦੇ ਤਹਿਤ ਆਪਣੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਪਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ-ਇਸ ਨੇ ਅੰਤਰਿਮ ਹੁਕਮ ਦੀ ਮੰਗ ਵੀ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਉਸ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਬਹਾਲ ਕਰਨ ਲਈ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜੋ ਇਸ ਦੇ ਸਾਰੇ ਕਰਜ਼ਿਆਂ 'ਤੇ ਛੱਤ ਲਗਾਉਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮੌਜੂਦ ਸੀ; ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਅਧਾਰ' ਤੇ 26,226 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਉਧਾਰ ਲੈਣ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਣ ਲਈਃ

ਆਯੋਜਿਤਃ ਕਿਉਂਕਿ ਧਾਰਾ 293 ਹੁਣ ਤੱਕ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਕਿਸੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਵਿਆਖਿਆ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਨਹੀਂ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਮੌਜੂਦਾ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਉੱਭਰਨ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 145 (3) ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦੇ ਹਨ-ਪੰਜ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬੈਂਚ ਨੂੰ ਭੇਜੇ ਗਏ ਪ੍ਰਸ਼ਨ-ਮਾਮਲਾ ਇੱਕ ਢੁਕਵੇਂ ਬੈਂਚ ਦੇ ਗਠਨ ਲਈ ਭਾਰਤ ਦੇ ਚੀਫ਼ ਜਸਟਿਸ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇ- ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਮੁਦਈ-ਰਾਜ ਨੇ ਵੀ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੁਕਮ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਅੰਤਰਿਮ ਰਾਹਤ ਦੇ ਤੀਹਰੇ ਟੈਸਟ ਲਈ ਉੱਚ ਮਿਆਰ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਸੀ-ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰ ਵਿੱਚ, ਸੰਘ ਦੀ ਦਲੀਲ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਵਿੱਚ ਉਧਾਰ ਦੀ ਸੀਮਾ ਦੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਉੱਥੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਉਧਾਰ ਲੈਣ ਦੀ ਹੱਦ ਤੱਕ, ਅਗਲੇ ਸਾਲ ਵਿੱਚ ਕਟੌਤੀ ਦੀ ਆਗਿਆ ਹੈ, 14ਵੇਂ ਵਿੱਤ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਅਵਾਰਡ ਦੀ ਮਿਆਦ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ।- ਮੁਦਈ ਉਧਾਰ ਦੀ ਘੱਟ ਵਰਤੋਂ ਬਾਰੇ ਆਪਣੀ ਦਲੀਲ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਮੁੱਢਲਾ ਕੇਸ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ-ਅੰਤਰਿਮ ਰਾਹਤ ਦੇਣ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਜੋ ਸ਼ਰਾਰਤ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ, ਉਹ ਇਸ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਨਾਲੋਂ ਕਿਤੇ ਵੱਡੀ ਹੋਵੇਗੀ - ਸਹੂਲਤ ਦਾ ਸੰਤੁਲਨ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਭਾਰਤ ਸੰਘ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਹੈ। - ਮੁਦਈ ਨੇ 'ਵਿੱਤੀ ਤੰਗੀ' ਨੂੰ 'ਨਾ ਪੂਰੀ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਸੱਟ' ਨਾਲ ਜੋੜ੍ਹਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ – ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰ ਵਿੱਚ 'ਵਿੱਤੀ ਨੁਕਸਾਨ' ਇੱਕ ਨਾ ਪੂਰਿਆ ਜਾ ਸਕਣ ਵਾਲਾ ਨੁਕਸਾਨ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਅਦਾਲਤ ਹਮੇਸ਼ਾ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾ ਕੇ ਆਪਣੇ ਅੰਤਿਮ ਨਤੀਜੇ ਵਿੱਚ ਇਕੁਇਟੀ ਨੂੰ ਸੰਤੁਲਿਤ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿ ਬਕਾਇਆ ਦਾਅਵਿਆਂ ਨੂੰ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਉੱਤੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਵਾਧੂ ਦੇਣਦਾਰੀ ਦੇ ਨਾਲ ਐਡਜਸਟ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ - ਜੇ ਰਾਜ ਨੇ ਆਪਣੇ ਵਿੱਤੀ ਕੁਪ੍ਰਬੰਧਨ ਕਾਰਨ ਵਿੱਤੀ ਮੁਸ਼ਕਲ ਪੈਦਾ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਜਿਹੀ ਮੁਸ਼ਕਲ ਨੂੰ ਇੱਕ ਨਾ ਪੂਰਿਆ ਜਾ ਸਕਣ ਵਾਲਾ ਨੁਕਸਾਨ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਜਿਸ ਲਈ ਸੰਘ ਵਿਰੁੱਧ ਅੰਤਰਿਮ ਰਾਹਤ ਦੀ ਲੋੜ੍ਹ ਪਵੇਗੀ। – ਕਿਉਂਕਿ ਮੁਦਈ-ਰਾਜ ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰ ਵਿੱਚ ਕੇਸ ਸਾਬਤ ਕਰਨ, ਸਹੂਲਤ ਦਾ ਸੰਤੁਲਨ ਅਤੇ ਨਾ ਪੂਰਿਆ ਜਾ ਸਕਣ ਵਾਲੀ ਸੱਟ ਦੇ ਤਿੰਨ ਪਹਿਲੂਆਂ ਨੂੰ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ, ਇਸ ਲਈ ਉਹ ਅੰਤਰਿਮ ਹੁਕਮ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 8,10,27,28,32,33]

ਹੁਕਮ-ਪਾਬੰਦੀਸ਼ੁਦਾ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੁਕਮ - ਤੀਹਰਾ ਟੈਸਟ-ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰ 'ਚ ਮਾਮਲਾ; ਸਹੂਲਤ ਦਾ ਸੰਤੁਲਨ; ਨਾ ਸੁਧਰੇ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਸੱਟ – 'ਪਾਬੰਦੀਸ਼ੁਦਾ' ਅਤੇ 'ਲਾਜ਼ਮੀ' ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਇਨ੍ਹਾਂ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹਤਾਲ ਦਾ ਮਿਆਰਃ

ਆਯੋਜਿਤਃ ਮੰਗੀ ਗਈ ਰਾਹਤ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਪਾਬੰਦੀਸ਼ੁਦਾ ਹੁਕਮ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੁਕਮਾਂ ਤੋਂ ਵੱਖਰੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ - ਜਦੋਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਨੂੰ ਕੁਝ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਬਾਅਦ ਵਾਲਾ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਨੂੰ ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਕਦਮ ਚੁੱਕਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕਰਦਾ ਹੈ - ਪਾਬੰਦੀਸ਼ੁਦਾ ਹੁਕਮ ਅਗਾਂਹਵਧੂ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਭਵਿੱਖ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਸੀਮਤ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦੇ ਹਨ - ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ, ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੁਕਮ ਪਛੜੇ ਨਜ਼ਰ ਆਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹਨਾਂ ਲਈ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸਰਗਰਮ ਕਦਮ ਚੁੱਕਣ ਅਤੇ ਪਿਛਲੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ - ਅਦਾਲਤਾਂ, ਇਸ ਲਈ, ਪਾਬੰਦੀਸ਼ੁਦਾ ਹੁਕਮ ਦੀ ਤੁਲਨਾ ਵਿੱਚ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੁਕਮ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਮੁਕਾਬਲਤਨ ਵਧੇਰੇ ਸਾਵਧਾਨ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਇੱਕ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕੇਸ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ - ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਮੁਦਈ ਨੇ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੁਕਮ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਨਾ ਕਿ ਪਾਬੰਦੀ ਦੀ - ਇਹ ਦਲੀਲ ਦੇਣ ਦੀ ਬਜਾਏ ਕਿ ਭਾਰਤ ਦੇ ਡਿਫੈਂਡੈਂਟ-ਯੂਨੀਅਨ ਨੂੰ ਅਗਲੇ ਐੱਫ.ਵਾਈ. ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਇੱਕ ਨੈੱਟ ਉਧਾਰ ਦੀ ਸੀਮਾ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਰਹੇਜ਼ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਮੁਦਈ ਨੇ ਇੱਕ ਪਿੱਛੇ ਵੱਲ ਵੇਖਣ ਵਾਲੇ ਹੁਕਮ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ, i.e., ਇੱਕ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਲਈ ਨੈੱਟ ਉਧਾਰ ਦੀ ਸੀਮਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਦੇਣਦਾਰੀਆਂ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਛੱਤ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮੌਜੂਦ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਬਹਾਲ ਕਰਨ ਲਈ-ਇਸ ਲਈ, ਅੰਤਰਿਮ ਰਾਹਤ ਦੇ ਤੀਹਰੇ ਟੈਸਟ ਲਈ ਇੱਕ ਉੱਚ ਮਿਆਰ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ। [ਪੈਰਾ 13-15]

ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 131 ਵਿੱਚ "ਜੇ ਅਤੇ ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਪ੍ਰਸ਼ਨ (ਕਾਨੂੰਨ ਜਾਂ ਤੱਥ) ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ ਜਿਸ ਉੱਤੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਹੋਂਦ ਜਾਂ ਹੱਦ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦੀ ਹੈ"।

ਐਕਟ ਦੀ ਸੂਚੀ

ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ; ਵਿੱਤੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਅਤੇ ਬਜਟ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਐਕਟ, 2003; ਕੇਰਲ ਵਿੱਤੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਐਕਟ, 2003।

ਮੁੱਖ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ

ਰਾਜਾਂ ਦੁਆਰਾ ਉਧਾਰ ਲੈਣਾ; ਉਧਾਰ ਲੈਣ ਦੀ ਸੀਮਾ; ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੁਕਮ; ਪਾਬੰਦੀਸ਼ੁਦਾ ਹੁਕਮ; ਅੰਤਰਿਮ ਰਾਹਤ ਦਾ ਤੀਹਰਾ ਟੈਸਟ; ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰ ਵਿੱਚ ਮਾਮਲਾ; ਸਹੂਲਤ ਦਾ ਸੰਤੁਲਨ; ਨਾ ਪੂਰਿਆ ਜਾ ਸਕਣ ਵਾਲਾ ਨੁਕਸਾਨ; ਵਿੱਤੀ ਨੀਤੀ; ਸੰਘਵਾਦ; ਵਿੱਤ ਕਮਿਸ਼ਨ।

ਮੂਲ ਨਿਆਂਇਕਤਾ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਮਾਮਲਾਃ

ਅਸਲੀ ਸੂਟ ਨੰ. 2024 ਦਾ 1 ਮੂਲ ਸੂਟ

ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 131 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਆਈ.ਏ. ਨਾਲ ਨੰ. 6149 ਦਾ 2024 16

ਪਾਰਟੀਆਂ ਲਈ ਹਾਜ਼ਰੀ

ਕੇ. ਗੋਪਾਲਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਕੁਰੁਪ, ਏ.ਜੀ., ਕਪਿਲ ਸਿੱਬਲ, ਸੀਨੀਅਰ. ਵਕੀਲ, ਸੀ. ਕੇ. ਸਾਸੀ, ਵੀ. ਮਨੂ, ਮੀਨਾ ਕੇ ਪੌਲੋਸ, ਅਨੁਸ਼ਾ ਨਾਗਰਾਜਨ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਅਪਰਾਜਿਤ ਜਾਮਵਾਲ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਮਨੀਸ਼ਾ ਸਿੰਘ, ਰਿਸ਼ਭ ਪਾਰਿਖ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸੁਮੇਧਾ ਸਰਕਾਰ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਰੁਪਾਲੀ ਸੈਮੂਅਲ, ਵਕੀਲ। ਮੁਦਈ ਲਈ|

ਇਸ ਮੌਕੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਅਟਾਰਨੀ ਜਨਰਲ ਆਰ. ਵੈਂਕਟਰਾਮਣੀ, ਏ. ਐੱਸ. ਜੀ. (ਏ.ਐਸ.ਜੀ), ਰਾਜ ਬਹਾਦੁਰ ਯਾਦਵ, ਸੋਨਾਲੀ ਜੈਨ, ਚਿਤਵਨ ਸਿੰਘਲ, ਰਮਨ ਯਾਦਵ, ਕਾਰਤਿਕੈ ਅਗਰਵਾਲ, ਅਭਿਸ਼ੇਕ ਕੁਮਾਰ ਪਾਂਡੇ, ਅਮੀਵਿਕ੍ਰਮਾ ਥਾਨਵੀ, ਮੁਕੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਸਿੰਘ, ਵਕੀਲ ਆਦਿ ਮੌਜੂਦ ਸਨ। ਦੋਸ਼ੀ ਲਈ.

ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦਾ ਫੈਸਲਾ/ਆਦੇਸ਼

ਆਦੇਸ਼

ਸੂਰਿਆ ਕਾਂਤ, ਜੇ.

1. ਕੇਰਲ ਰਾਜ ਨੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 131 ਦੇ ਤਹਿਤ ਭਾਰਤ ਸੰਘ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਇਸ ਮੂਲ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ (ਸਮੂਹਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ, "ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਕਾਰਵਾਈਆਂ") ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ।

(ਏ) ਸੋਧ ਐਕਟ ਨੰ. 2018 ਦਾ 13 (ਮਿਤੀ 28.03.2018)

ਇਸ ਸੋਧ ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ, ਸੰਸਦ ਨੇ ਵਿੱਤੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਅਤੇ ਬਜਟ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਐਕਟ, 2003 ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਇਹ ਸੁਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੈ ਕਿ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰਾਂ ਦਾ ਕੁੱਲ ਕਰਜ਼ਾ ਵਿੱਤੀ ਸਾਲ (F.Y.) ਦੇ ਅੰਤ ਤੱਕ ਕੁੱਲ ਘਰੇਲੂ ਉਤਪਾਦ ਦੇ ਸੱਠ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਾ ਹੋਵੇ। 2024-25 ਤੱਕ;

(ਅ) ਪੱਤਰ ਨੰ. 40 (1)/ ਪੀ.ਐੱਫ - ਐੱਸ /2023-24 (ਮਿਤੀ 27.03.2023)

ਇਸ ਪੱਤਰ ਦੇ ਜ਼ਰੀਏ, ਮੁਦਈ ਨੇ ਮੁਦਈ-ਰਾਜ ਉੱਤੇ ਇੱਕ 'ਸ਼ੁੱਧ ਉਧਾਰ ਦੀ ਸੀਮਾ' ਲਗਾ ਦਿੱਤੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਜੋ ਮੁਦਈ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸੰਭਵ ਉਧਾਰ ਨੂੰ ਸੀਮਤ ਕਰ ਸਕੇ। ਇਸ ਛੱਤ ਨੂੰ ਐੱਫ.ਵਾਈ ਲਈ ਅਨੁਮਾਨਤ ਕੁੱਲ ਰਾਜ ਘਰੇਲੂ ਉਤਪਾਦ (ਜੀ.ਐਸ.ਡੀ.ਪੀ) ਦੇ ਤਿੰਨ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਗਿਣਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। 2023-24, ਜੋ ਕਿ 32,442 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਸੀ। ਇਸ ਸ਼ੁੱਧ ਉਧਾਰ ਦੀ ਸੀਮਾ ਵਿੱਚ ਉਧਾਰ ਦੇ ਸਾਰੇ ਸਰੋਤ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਬਾਜ਼ਾਰ ਦੇ ਉਧਾਰ, ਵਿੱਤੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਤੋਂ ਕਰਜ਼ੇ ਅਤੇ ਮੁਦਈ ਦੇ ਜਨਤਕ ਖਾਤੇ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਦੇਣਦਾਰੀਆਂ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਰਾਜਾਂ ਨੂੰ ਰਾਜ ਦੇ ਮਾਲਕੀ ਵਾਲੇ ਉੱਦਮਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ ਨੈੱਟ ਉਧਾਰ ਦੀ ਸੀਮਾ ਨੂੰ ਪਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਲਈ, ਅਜਿਹੇ ਉੱਦਮਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕੁਝ ਕਰਜ਼ਿਆਂ 'ਤੇ ਵੀ ਸੀਮਾ ਲਾਗੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ; ਅਤੇ

(ਸੀ) ਪੱਤਰ ਨੰ. 40 (12)/ ਪੀ.ਐੱਫ.-ਐੱਸ/2023-24/ਓ.ਐਮ.ਬੀ.-52 (ਮਿਤੀ 11.08.2023)

ਇਸ ਪੱਤਰ ਵਿੱਚ, ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਨੇ ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਬਾਜ਼ਾਰ ਵਿੱਚ 1,330 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦਾ ਕਰਜ਼ਾ ਲੈਣ ਲਈ ਆਪਣੀ ਸਹਿਮਤੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਇਹ ਵੀ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸਾਲ 2023-24 ਲਈ ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਬਾਜ਼ਾਰ ਵਿੱਚ ਉਧਾਰ ਲੈਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ 21,852 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਸੀ।

2. ਤੁਰੰਤ ਮੁਕੱਦਮਾ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਕਰਕੇ, ਬਚਾਅ ਪੱਖ-ਭਾਰਤ ਸੰਘ ਨੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 293 ਦੇ ਤਹਿਤ ਆਪਣੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਪਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ, ਜੋ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈਃ

"293. ਰਾਜਾਂ ਦੁਆਰਾ ਉਧਾਰ ਲੈਣਾ –

(1) ਇਸ ਅਨੁਛੇਦ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ, ਕਿਸੇ ਰਾਜ ਦੀ ਕਾਰਜਪਾਲਿਕਾ ਸ਼ਕਤੀ ਭਾਰਤ ਦੇ ਰਾਜਖੇਤਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਰਾਜ ਦੇ ਸੰਚਿਤ ਫੰਡ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਉੱਤੇ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸੀਮਾਵਾਂ, ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਹੋਵੇ, ਜੋ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ ਉੱਤੇ ਅਜਿਹੇ ਰਾਜ ਦੇ ਵਿਧਾਨ-ਮੰਡਲ ਦੁਆਰਾ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸੀਮਾਵਾਂ, ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਹੋਵੇ, ਜੋ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਦੇ ਅੰਦਰ ਗਰੰਟੀਆਂ ਦੇਣ ਤੱਕ ਫੈਲੀ ਹੋਈ ਹੈ।

(2) ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ, ਸੰਸਦ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਗਏ ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਉਸ ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ, ਕਿਸੇ ਰਾਜ ਨੂੰ ਕਰਜ਼ੇ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਾਂ, ਜਿੰਨਾ ਚਿਰ ਅਨੁਛੇਦ 292 ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੋਈ ਸੀਮਾ ਪਾਰ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ, ਕਿਸੇ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਉਠਾਏ ਗਏ ਕਰਜ਼ਿਆਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਗਰੰਟੀ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਕਰਜ਼ੇ ਦੇਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੀ ਕੋਈ ਰਕਮ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਚਿਤ ਫੰਡ ਉੱਤੇ ਵਸੂਲ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

(3) ਕੋਈ ਰਾਜ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕੋਈ ਕਰਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਲੈ ਸਕਦਾ ਜੇ ਅਜੇ ਵੀ ਕਿਸੇ ਕਰਜ਼ੇ ਦਾ ਕੋਈ ਹਿੱਸਾ ਬਕਾਇਆ ਹੈ ਜੋ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ ਇਸ ਦੀ ਪੂਰਵ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਰਾਜ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਾਂ ਜਿਸ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ ਇਸ ਦੀ ਪੂਰਵ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਗਰੰਟੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ।

(4) ਖੰਡ (3) ਦੇ ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਸਹਿਮਤੀ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ, ਜੇ ਕੋਈ ਹੋਵੇ, ਦੇ ਅਧੀਨ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਲਗਾਉਣਾ ਉਚਿਤ ਸਮਝੇ।

3. ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਉਪਰੋਕਤ ਅੰਤਿਮ ਰਾਹਤ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਮੁਦਈ-ਰਾਜ ਨੇ ਅੰਤਰਿਮ ਹੁਕਮ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਹੋਰ ਗੱਲਾਂ ਦੇ ਨਾਲ, ਭਾਰਤ ਸੰਘ ਨੂੰ ਆਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਲਈਃ (ਏ) ਉਸ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਬਹਾਲ ਕਰਨ ਲਈ ਜੋ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦੁਆਰਾ ਲਗਾਏ ਗਏ

ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮੌਜੂਦ ਸੀ। ਡਿਜੀਟਲ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਮੁਦਈ ਦੇ ਸਾਰੇ ਕਰਜ਼ਿਆਂ 'ਤੇ ਸੀਮਾ; ਅਤੇ (ਅ) ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਅਧਾਰ' ਤੇ 26,226 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਉਧਾਰ ਲੈਣ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਣ ਲਈ।

4. ਅਸੀਂ ਸ੍ਰੀ ਕਪਿਲ ਸਿੱਬਲ, ਐੱਲ. ਡੀ. ਨੂੰ ਸੁਣਿਆ ਹੈ। ਮੁਦਈ ਲਈ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ-ਰਾਜ, ਅਤੇ ਸ੍ਰੀ ਆਰ. ਵੈਂਕਟਾਰਾਮਨੀ, ਐੱਲ. ਡੀ. ਭਾਰਤ ਦੇ ਅਟਾਰਨੀ ਜਨਰਲ ਅਤੇ ਸ੍ਰੀ ਐੱਨ. ਵੈਂਕਟਾਰਮਨ, ਐੱਲ. ਡੀ. ਭਾਰਤ ਦੇ ਐਡੀਸ਼ਨਲ ਸਾਲਿਸਟਰ ਜਨਰਲ ਨੇ, ਬਚਾਅ ਪੱਖ-ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਕਾਫ਼ੀ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੱਕ, ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਸਾਂਭ-ਸੰਭਾਲ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਮੁਦਈ-ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਮੰਗੀ ਗਈ ਅੰਤਰਿਮ ਰਾਹਤ ਦੇ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਅਤੇ ਰਿਕਾਰਡ' ਤੇ ਹੋਰ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਕੀਤਾ ਹੈ।

5. ਅੰਤਰਿਮ ਹੁਕਮ ਲਈ ਆਪਣੀ ਬੇਨਤੀ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ, ਮੁਦਈ-ਰਾਜ ਨੇ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਹੈਃ (i) ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 293 ਦੇ ਤਹਿਤ, ਭਾਰਤ ਸੰਘ ਕੋਲ ਕਿਸੇ ਰਾਜ ਦੇ ਸਾਰੇ ਕਰਜ਼ਿਆਂ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤ੍ਰਿਤ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਸ਼ਰਤਾਂ ਸਿਰਫ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਮੰਗੇ ਗਏ ਕਰਜ਼ਿਆਂ' ਤੇ ਲਗਾਈਆਂ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ; (ii) ਜਨਤਕ ਖਾਤੇ ਅਤੇ ਰਾਜ ਦੇ ਮਾਲਕੀ ਵਾਲੇ ਉੱਦਮਾਂ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਦੇਣਦਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਮੁਦਈ ਦੇ ਕਰਜ਼ਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ; (iii) ਮੁਦਈ-ਰਾਜ ਨੂੰ ਮਹਿੰਗਾਈ ਭੱਤਾ, ਪੈਨਸ਼ਨ ਸਕੀਮ, ਸਬਸਿਡੀਆਂ ਆਦਿ ਸਮੇਤ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਬਜਟ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਬਕਾਏ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਲਈ 26,226 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੀ ਸਖਤ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ। (iv) ਪਿਛਲੇ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਮਨਜ਼ੂਰਸ਼ੁਦਾ ਉਧਾਰ ਲੈਣ ਦੀ ਜਗ੍ਹਾ ਦੀ ਘੱਟ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਹੁਣ ਵਰਤਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ; (v) ਐੱਫ.ਵਾਈ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਉਧਾਰ ਲੈਣਾ. 2023-24 ਨੂੰ ਇਸ ਐੱਫ.ਵਾਈ ਦੀ ਨੈੱਟ ਉਧਾਰ ਸੀਮਾ ਤੋਂ ਐਡਜਸਟ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ. ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਬਜਾਏ ਅਜਿਹੇ ਉਧਾਰ ਦੀ ਪਰਿਪੱਕਤਾ ਦੀ ਮਿਤੀ 'ਤੇ ਅਦਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ; ਅਤੇ (vi) ਕਰਜ਼ਾ ਟਿਕਾਊ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਡੋਮਰ ਮਾਡਲ ਨੂੰ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੁਦਈ-ਰਾਜ ਦਾ ਜੀ. ਐੱਸ. ਡੀ. ਪੀ. ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਵਿਆਜ ਦਰ ਨਾਲੋਂ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਵੱਧ ਰਿਹਾ ਹੈ।

6. ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ, ਡਿਫੈਂਡੈਂਟ-ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ ਨੇ ਮੁਦਈ ਦੇ ਅੰਤਰਿਮ ਦਾਅਵੇ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿਃ (i) ਕਿਉਂਕਿ ਜਨਤਕ ਵਿੱਤ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਇੱਕ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਮੁੱਦਾ ਹੈ, ਭਾਰਤ ਸੰਘ ਕੋਲ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਵਿੱਤੀ ਸਿਹਤ ਨੂੰ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣ ਲਈ ਮੁਦਈ-ਰਾਜ ਦੇ ਸਾਰੇ ਕਰਜ਼ਿਆਂ ਨੂੰ ਨਿਯਮਤ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ; (ii) ਜਨਤਕ ਖਾਤੇ ਅਤੇ ਰਾਜ ਦੇ ਮਾਲਕੀ ਵਾਲੇ ਉੱਦਮਾਂ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਦੇਣਦਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਮੁਦਈ ਦੇ ਕਰਜ਼ਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਉਧਾਰ ਦੀ ਸੀਮਾ ਨੂੰ ਪਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ; (iii) ਬਕਾਇਆ ਬਕਾਇਆ ਕੇਰਲ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਵਿੱਤੀ ਕੁਪ੍ਰਬੰਧਨ ਦੇ ਕਾਰਨ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਹਨ ਅਤੇ ਇਹ ਭਾਰਤ ਸੰਘ ਦੁਆਰਾ ਉਧਾਰ ਲੈਣ ਦੇ ਨਿਯਮ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਨਹੀਂ ਹਨ; (iv) ਪਿਛਲੇ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਘੱਟ ਵਰਤੇ ਗਏ ਖੇਤਰ ਬਾਰੇ ਮੁਦਈ ਦਾ ਵਿਵਾਦ ਗਲਤ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੈ; (v) ਓਵਰਬੋਰੋਨ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਅਗਲੀ ਉਧਾਰ ਦੀ ਰਕਮ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਐਡਜਸਟ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ

ਐਫ ਵਾਈ; ਅਤੇ (vi) ਦੇਸ਼ ਦੀ ਵਿੱਤੀ ਸਿਹਤ ਖਤਰੇ ਵਿੱਚ ਪੈ ਜਾਵੇਗੀ ਜੇ ਮੁਦਈ-ਰਾਜ ਨੂੰ ਵਧੇਰੇ ਕਰਜ਼ਾ ਲੈਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

7. ਦੋਵਾਂ ਧਿਰਾਂ ਦੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਦੇ ਆਲੋਚਨਾਤਮਕ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ 'ਤੇ, ਸਾਨੂੰ ਲਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਤੁਰੰਤ ਮੁਕੱਦਮਾ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਉਠਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨਃ

(ਏ) ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 131 ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੇਠ ਦਿੱਤੇ ਸਮੀਕਰਨ ਦਾ ਸਹੀ ਅਰਥ ਅਤੇ ਵਿਆਖਿਆ ਕੀ ਹੈਃ "ਜੇ ਅਤੇ ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਪ੍ਰਸ਼ਨ (ਕਾਨੂੰਨ ਜਾਂ ਤੱਥ) ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ ਜਿਸ' ਤੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਹੋਂਦ ਜਾਂ ਹੱਦ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦੀ ਹੈ?

(ਬੀ) ਕੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 293 ਕਿਸੇ ਰਾਜ ਨੂੰ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਹੋਰ ਸਰੋਤਾਂ ਤੋਂ ਉਧਾਰ ਲੈਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ? ਜੇ ਹਾਂ, ਤਾਂ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਇਸ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਕਿਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਨਿਯੰਤ੍ਰਿਤ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ?

(ਸੀ) ਕੀ ਰਾਜ ਦੇ ਮਾਲਕੀ ਵਾਲੇ ਉੱਦਮਾਂ ਦੁਆਰਾ ਉਧਾਰ ਅਤੇ ਜਨਤਕ ਖਾਤੇ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਦੇਣਦਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 293 (3) ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ?

(ਡੀ) ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਵਿੱਤੀ ਨੀਤੀ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਨਿਆਂਇਕ ਸਮੀਖਿਆ ਦੀ ਗੁੰਜਾਇਸ਼ ਅਤੇ ਹੱਦ ਕੀ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 293 ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਭਾਵਨਾ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹੈ?

8. ਕਿਉਂਕਿ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 293 ਹੁਣ ਤੱਕ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਕਿਸੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਵਿਆਖਿਆ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਨਹੀਂ ਰਹੀ ਹੈ, ਸਾਡੀ ਮੰਨੀ ਗਈ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਉਪਰੋਕਤ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 145 (3) ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ ਅਸੀਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਵਾਲਾਂ ਨੂੰ ਪੰਜ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਵੱਲੋਂ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਭੇਜਣਾ ਉਚਿਤ ਸਮਝਦੇ ਹਾਂ।

9. ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਇੱਕ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਇਹ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਗੁਣਾਂ ਦੇ ਅਧਾਰ ਉੱਤੇ ਵੀ, ਸਾਡੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਸ਼ਾਸਨ ਦੇ ਸੰਘੀ ਢਾਂਚੇ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਮਹੱਤਵ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪ੍ਰਸ਼ਨ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਹੇਠ ਲਿਖੇ, ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਉੱਠਦੇ ਹਨਃ

(ਏ) ਕੀ ਵਿੱਤੀ ਵਿਕੇਂਦਰੀਕਰਣ ਭਾਰਤੀ ਸੰਘਵਾਦ ਦਾ ਇੱਕ ਪਹਿਲੂ ਹੈ? ਜੇ ਹਾਂ, ਤਾਂ ਕੀ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਵਿੱਤੀ ਸਿਹਤ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਲਈ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਸੰਘਵਾਦ ਦੇ ਅਜਿਹੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ?

(ਬੀ) ਕੀ 'ਸਪਸ਼ਟ ਮਨਮਰਜ਼ੀ' ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਆਰਟੀਕਲ 14 ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਹਨ ਜਾਂ

ਹੋਰ ਰਾਜਾਂ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਮੁਦਈ ਨਾਲ ਕੀਤੇ ਗਏ ਭਿੰਨ ਵਿਵਹਾਰ ਦਾ ਅਧਾਰ ਹੈ?

(ਸੀ) ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦੁਆਰਾ ਮੁਦਈ ਦੇ ਉਧਾਰ ਦੇ ਨਿਯਮ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਪਿਛਲੀ ਪ੍ਰੈਕਟਿਸ ਕੀ ਰਹੀ ਹੈ? ਜੇ ਅਜਿਹਾ ਅਭਿਆਸ ਮੁਦਈ ਦੇ ਕਰਜ਼ਿਆਂ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਲਗਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਕੀ ਇਹ ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਮੌਜੂਦਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਲਿਆਉਣ ਤੋਂ ਰੋਕ ਸਕਦਾ ਹੈ? ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ, ਜੇ ਅਜਿਹਾ ਅਭਿਆਸ ਪਾਬੰਦੀਸ਼ੁਦਾ ਨਹੀਂ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਕੀ ਇਹ ਮੁਦਈ ਦੀਆਂ ਬਚਾਅ ਪੱਖ-ਭਾਰਤ ਸੰਘ ਵਿਰੁੱਧ ਜਾਇਜ਼ ਉਮੀਦਾਂ ਦੇ ਅਧਾਰ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ?

(ਡੀ) ਕੀ ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੁਆਰਾ ਲਗਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਮੁਦਈ ਦੇ ਜਨਤਕ ਕਰਜ਼ਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਵਜੋਂ ਭਾਰਤੀ ਰਿਜ਼ਰਵ ਬੈਂਕ ਨੂੰ ਸੌਂਪੀ ਗਈ ਭੂਮਿਕਾ ਦੇ ਉਲਟ ਹਨ?

(ਈ) ਕੀ ਵਿੱਤ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੀਆਂ ਸਿਫਾਰਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਰਾਜਾਂ ਨਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਸਲਾਹ ਮਸ਼ਵਰਾ ਕਰਨਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ?

10. ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਰਜਿਸਟਰੀ ਨੂੰ ਉਪਰੋਕਤ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਅਜਿਹੇ ਹੋਰ ਮੁੱਦਿਆਂ ਦੇ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਲਈ ਇੱਕ ਢੁਕਵੇਂ ਬੈਂਚ ਦੇ ਗਠਨ ਲਈ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਦੇ ਮਾਣਯੋਗ ਚੀਫ਼ ਜਸਟਿਸ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਰੱਖਣ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੀ ਪਛਾਣ ਪੰਜ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

11. ਹੁਣ ਅਸੀਂ ਇਸ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਦੇ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਕੀ ਉਪਰੋਕਤ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ' ਤੇ ਫੈਸਲਾ ਆਉਣ ਤੱਕ, ਮੁਦਈ-ਰਾਜ ਨੂੰ ਅੰਤਰਿਮ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਸ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਪੈਰਾ 3 ਵਿੱਚ ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ?

12. ਵਿਸ਼ਵ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤੇ ਸੁਨਹਿਰੀ ਸਿਧਾਂਤ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਮੂਹਿਕ ਤੌਰ' ਤੇ ਟ੍ਰਿਪਲ-ਟੈਸਟ ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸਾਰੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਕਿਸੇ ਧਿਰ ਨੂੰ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੋਈ ਖਾਸ ਕੰਮ ਕਰਨ ਜਾਂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਰਹੇਜ਼ ਕਰਨ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਤਿੰਨ ਮੁੱਖ ਕਾਰਕ, ਜੋ ਭਾਰਤੀ ਨਿਆਂ ਸ਼ਾਸਤਰ ਵਿੱਚ ਵੀ ਡੂੰਘਾਈ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਹੋਏ ਹਨ, ਇਹ ਹਨਃ

(ਏ) ਇੱਕ 'ਮੁੱਢਲਾ ਮਾਮਲਾ', ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਰਿਕਾਰਡ ਵਿੱਚ ਰੱਖੀ ਗਈ ਸਮੱਗਰੀ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਮੁਦਈ ਦੇ ਕੇਸ ਦੇ ਅੰਤਮ ਨਿਰਧਾਰਣ ਵਿੱਚ ਸਫਲ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ;

(ਬੀ) 'ਸਹੂਲਤ ਦਾ ਸੰਤੁਲਨ', ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅੰਤਰਿਮ ਰਾਹਤ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਕਾਰਨ ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਪੱਖਪਾਤ ਉਸ ਅਸੁਵਿਧਾ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੋਵੇਗੀ ਜੋ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਨੂੰ ਦਰਪੇਸ਼ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜੇ ਰਾਹਤ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ; ਅਤੇ

(ਸੀ) 'ਨਾ ਪੂਰਿਆ ਜਾ ਸਕਣ ਵਾਲੀ ਸੱਟ', ਜਿਸਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਰਾਹਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ, ਤਾਂ ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਇੱਕ ਵਾਪਸੀਯੋਗ ਸੱਟ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ ਜਿਸ ਦੀ ਵਿੱਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਭਰਪਾਈ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ।

13. ਇਸ ਸਮੇਂ, 'ਪਾਬੰਦੀਸ਼ੁਦਾ' ਅਤੇ 'ਲਾਜ਼ਮੀ' ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਇਨ੍ਹਾਂ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹਤਾਲ ਦੇ ਮਿਆਰਾਂ ਵਿੱਚ ਫਰਕ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਮੰਗੀ ਗਈ ਰਾਹਤ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਮਨਾਹੀ ਦੇ ਹੁਕਮ ਲਾਜ਼ਮੀ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਵੱਖਰੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਜਦੋਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਨੂੰ ਕੁਝ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਬਾਅਦ ਵਾਲਾ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਨੂੰ ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਕਦਮ ਚੁੱਕਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਉਦਾਹਰਣ ਦੇ ਲਈ, ਇੱਕ ਨਿਰਮਾਣ ਵਿਵਾਦ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਮੁਦਈ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਨੂੰ ਇੱਕ ਢਾਂਚੇ ਨੂੰ ਢਾਹੁਣ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਇੱਕ ਪਾਬੰਦੀਸ਼ੁਦਾ ਹੁਕਮ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਜਦੋਂ ਕਿ, ਜੇ ਕੋਈ ਮੁਦਈ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਢਾਂਚੇ ਨੂੰ ਢਾਹੁਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੁਕਮ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੋਵੇਗਾ।

14. ਇਸ ਅਰਥ ਵਿੱਚ, ਪਾਬੰਦੀਸ਼ੁਦਾ ਹੁਕਮ ਅਗਾਂਹਵਧੂ ਹਨ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਹ ਭਵਿੱਖ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਸੀਮਤ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ, ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੁਕਮ ਪਛੜੇ ਨਜ਼ਰ ਆਉਂਦੇ ਹਨ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਹਨਾਂ ਲਈ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸਰਗਰਮ ਕਦਮ ਚੁੱਕਣ ਅਤੇ ਪਿਛਲੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ ਲਾਜ਼ਮੀ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਕੋਈ ਕੰਮ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਦੀ ਬਜਾਏ ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਜੇ ਅੰਤਮ ਨਤੀਜਾ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਉਸਦੇ ਪੱਖ ਵਿੱਚ ਨਿਕਲਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਲਈ ਪੱਖਪਾਤ ਦਾ ਗੰਭੀਰ ਜੋਖਮ ਰੱਖਦੇ ਹਨ। ਉਦਾਹਰਣ ਦੇ ਲਈ, ਉਪਰੋਕਤ ਉਦਾਹਰਣ ਵਿੱਚ, ਕਿਸੇ ਢਾਂਚੇ ਨੂੰ ਫਿਲਹਾਲ ਢਾਹੁਣ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਨੂੰ ਉਸੇ ਅਧਾਰ ਉੱਤੇ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਜਿਸ ਉੱਤੇ ਕਿਸੇ ਉਸਾਰੀ ਨੂੰ ਢਾਹੁਣ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਸਾਬਕਾ ਨੂੰ ਅਜੇ ਵੀ ਖਤਮ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਹੈ, ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਨੂੰ ਅਜੇ ਵੀ ਢਾਂਚੇ ਨੂੰ ਢਾਹੁਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੁਦਈ ਆਪਣੇ ਅੰਤਮ ਦਾਅਵੇ ਵਿੱਚ ਸਫਲ ਹੋ ਜਾਵੇ, ਬਾਅਦ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨਾ, ਉਹ ਹੈ, ਉਸਾਰੀ ਦਾ ਮੁੜ ਨਿਰਮਾਣ, ਗੰਭੀਰ ਬੇਇਨਸਾਫੀ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣੇਗਾ। ਇਸ ਲਈ, ਅਦਾਲਤਾਂ ਪਾਬੰਦੀਸ਼ੁਦਾ ਹੁਕਮ ਦੀ ਤੁਲਨਾ ਵਿੱਚ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੁਕਮ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਮੁਕਾਬਲਤਨ ਵਧੇਰੇ ਸਾਵਧਾਨ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਇੱਕ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕੇਸ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।3

15. ਹੱਥ ਵਿੱਚ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਵੱਲ ਮੁੜਦੇ ਹੋਏ, ਮੁਦਈ-ਰਾਜ ਨੇ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੁਕਮ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਮਨਾਹੀ ਦੀ। ਇਹ ਦਲੀਲ ਦੇਣ ਦੀ ਬਜਾਏ ਕਿ ਡਿਫੈਂਡੈਂਟ-ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ ਨੂੰ ਅਗਲੇ ਐੱਫ.ਵਾਈ. ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਇੱਕ ਨੈੱਟ ਉਧਾਰ ਦੀ ਸੀਮਾ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਰਹੇਜ਼ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਮੁਦਈ ਨੇ ਇੱਕ ਪਿੱਛੇ ਵੱਲ ਵੇਖਣ ਵਾਲੇ ਹੁਕਮ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ, ਉਹ ਹੈ, ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਲਈ ਨੈੱਟ ਉਧਾਰ ਦੀ ਸੀਮਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਦੇਣਦਾਰੀਆਂ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਛੱਤ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮੌਜੂਦ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਬਹਾਲ ਕਰਨ ਲਈ| ਇਸ ਲਈ,

1. ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ (2004) 12 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 673, ਪੈਰਾ 37-38 |

2. ਸ਼ੈਫਰਡ ਹੋਮਜ਼ ਲਿਮਟਿਡ ਵਰਜ਼ ਸੰਧਮ, [1970] 3 ਡਬਲਯੂ. ਐਲ. ਆਰ. 348 |

3. ਆਈਡੀ., ਦੋਰਾਬ ਕਵਾਸਜੀ ਵਾਰਡਨ ਬਨਾਮ ਕੂਮੀ ਸੋਰਾਬ ਵਾਰਡਨ, (1990) 2 ਐਸਸੀਸੀ 117, ਪੈਰਾ 16 |

ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਅੰਤਰਿਮ ਰਾਹਤ ਦੇ ਤੀਹਰੇ ਟੈਸਟ ਲਈ ਇੱਕ ਉੱਚ ਮਿਆਰ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਸ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਉੱਪਰਲੇ ਪੈਰਾ 12 ਵਿੱਚ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

16. ਪਹਿਲੇ ਕਾਰਕ 'ਤੇ ਆਉਂਦੇ ਹੋਏ, ਉਹ ਹੈ, ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰ ਵਿੱਚ ਕੇਸ, ਮੁਦਈ-ਰਾਜ ਨੇ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਵਿਆਖਿਆ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਠੋਸ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਉਠਾਏ ਹਨ। ਆਮ ਤੌਰ ਉੱਤੇ, ਵਾਕੰਸ਼ 'ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰ ਵਿੱਚ ਕੇਸ' ਕਲਾ ਦਾ ਇੱਕ ਸ਼ਬਦ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਸਿਰਫ਼ ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰ ਵਿੱਚ ਮੁਦਈ ਕੋਲ ਇੱਕ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕੇਸ ਹੈ। ਵੈਬਸਟਰ ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਡਿਕਸ਼ਨਰੀ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, 'ਮੁੱਢਲੇ ਮਾਮਲੇ' ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ 'ਮੁੱਢਲੇ ਸਬੂਤ' ਦੁਆਰਾ ਸਥਾਪਤ ਇੱਕ ਕੇਸ, ਜਿਸਦਾ ਬਦਲੇ ਵਿੱਚ ਅਰਥ ਹੈ ਉਹ ਸਬੂਤ ਜੋ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਤੱਥ ਦੀ ਧਾਰਨਾ ਨੂੰ ਉਭਾਰਨ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਇਸ ਦਾ ਖੰਡਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ।

17. ਮੁਦਈ-ਰਾਜ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤ ਦੇ ਕੰਪਟਰੋਲਰ ਅਤੇ ਆਡੀਟਰ ਜਨਰਲ ਦੁਆਰਾ ਆਡਿਟ ਕੀਤੇ ਗਏ ਰਾਜਾਂ ਦੇ ਵਿੱਤ ਖਾਤਿਆਂ ਅਤੇ ਵਿੱਤੀ ਘਾਟੇ ਦੇ ਟੀਚਿਆਂ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ, ਮੁਦਈ-ਰਾਜ ਨੇ ਪਿਛਲੇ ਤਿੰਨ ਵਿੱਤੀ ਸਾਲਾਂ (2020-21, 2021-22 ਅਤੇ 2022-23) ਵਿੱਚ 24,434 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੀ ਹੱਦ ਤੱਕ ਮਨਜ਼ੂਰਸ਼ੁਦਾ ਉਧਾਰ ਜਗ੍ਹਾ ਦੀ ਘੱਟ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਮੁਦਈ-ਰਾਜ ਦਲੀਲ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸੰਘ ਦੇ ਸਟੈਂਡ ਅਨੁਸਾਰ ਵੀ, ਉਕਤ ਮਿਆਦ ਦੇ ਉਧਾਰ ਲਈ ਮੁਦਈ ਦੀ ਘੱਟ ਵਰਤੀ ਗਈ ਜਗ੍ਹਾ 10,722 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਉਧਾਰ ਲੈਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

18. ਮੁਦਈ-ਰਾਜ ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਸ੍ਰੀ ਕਪਿਲ ਸਿੱਬਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ 15ਵੇਂ ਵਿੱਤ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੀਆਂ ਸਿਫਾਰਸ਼ਾਂ ਤਹਿਤ ਰਾਜ ਸਾਲ ਲਈ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਮਨਜ਼ੂਰਸ਼ੁਦਾ ਵਿੱਤੀ ਘਾਟੇ ਤੱਕ ਉਧਾਰ ਲੈਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ 15ਵੇਂ ਵਿੱਤ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਪੈਰਾਗ੍ਰਾਫ 12.64 ਅਤੇ 12.65 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ, ਜੋ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈਃ

"12.64 ਜੇ ਕੋਈ ਰਾਜ ਆਪਣੀ ਮਨਜ਼ੂਰਸ਼ੁਦਾ ਉਧਾਰ ਸੀਮਾ ਦੀ ਪੂਰੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਪਰ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਸਾਡੇ ਅਵਾਰਡ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਚਾਰ ਸਾਲਾਂ (2021-22 ਤੋਂ 2024-25) ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਾਲ ਵਿੱਚ ਇਸ ਕੋਲ ਇਸ ਅਣਵਰਤੀ ਉਧਾਰ ਰਾਸ਼ੀ (ਰੁਪਏ ਵਿੱਚ ਗਿਣੀ ਗਈ) ਦਾ ਲਾਭ ਲੈਣ ਦਾ ਵਿਕਲਪ ਹੋਵੇਗਾ।

12.65 ਇਨ੍ਹਾਂ ਧਾਰਨਾਵਾਂ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ, ਅਸੀਂ ਟੇਬਲ 12.4 ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਅਨੁਸਾਰ ਰਾਜਾਂ ਲਈ ਕਰਜ਼ੇ ਦਾ ਰਸਤਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ ਸਾਰੇ ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਮਾਲੀਆ ਘਾਟੇ ਨੂੰ ਮਾਲੀਆ ਘਾਟੇ ਦੀ ਗ੍ਰਾਂਟ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਪ੍ਰਬੰਧ ਦੁਆਰਾ ਪੂਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਰਾਜਾਂ ਦੁਆਰਾ ਚਲਾਏ ਗਏ ਮਾਲੀਆ ਸਰਪਲਸ ਟੇਬਲ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮਾਲੀਆ ਘਾਟੇ ਦੇ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਅੰਕੜਿਆਂ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਤੀਬਿੰਬਤ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। 2022-23 ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਰਾਜ ਦਾ ਕੁੱਲ ਕਰਜ਼ਾ ਹੌਲੀ-ਹੌਲੀ ਘੱਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਹੈ।

ਸਾਰਣੀ 12.2 ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਯੂਨੀਅਨ ਦੇ ਕਰਜ਼ਾ ਮਾਰਗ ਦੇ ਪੈਟਰਨ ਦੇ ਸਮਾਨ. ਰਾਜ-ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸੰਕੇਤਕ ਕਰਜ਼ਾ ਮਾਰਗ ਅਨੈਕਸ 12.1 ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ।

ਸਾਰਣੀ 12.4: ਰਾਜ ਸਰਕਾਰਾਂ ਲਈ ਸੰਕੇਤਕ ਘਾਟਾ ਅਤੇ ਕਰਜ਼ਾ ਮਾਰਗ

(ਜੀ.ਐਸ.ਡੀ.ਪੀ. ਦਾ %)

	2020-21	2021-22	2022-23	2023-24	2024-25	2025-26
ਮਾਲੀਆ ਘਾਟਾ	-0.1	-0.5	-0.8	-1.2	-1.7	-2.5
ਵਿੱਤੀ ਘਾਟਾ	4.5	4.0	3.5	3.0	3.0	3.0
ਕੁੱਲ ਦੇਣਦਾਰੀਆਂ	33.1	32.6	33.3	33.1	32.8	32.5

ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਮੁੱਲ ਵਾਧੂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਮੁੱਲ ਘਾਟੇ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ

ਨੋਟਃ ਸਾਲ 2021-22 ਲਈ ਰਾਜਾਂ ਦੀਆਂ ਕੁੱਲ ਦੇਣਦਾਰੀਆਂ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਦੇ ਹੋਏ, ਜੀਐੱਸਡੀਪੀ ਦੇ 3.5 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਦਾ ਕੁੱਲ ਵਿੱਤੀ ਘਾਟਾ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਕੁਝ ਰਾਜ 4 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਦੀ ਪੂਰੀ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ਰਤ ਸ਼ੁੱਧ ਉਧਾਰ ਜਗ੍ਹਾ ਦਾ ਲਾਭ ਨਹੀਂ ਲੈ ਸਕਦੇ ਹਨ।

19. ਸਿੱਖਿਅਤ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਕਿਉਂਕਿ 2023-24 ਲਈ ਵਿੱਤੀ ਘਾਟਾ ਜੀਐਸਡੀਪੀ ਦਾ 3% ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਦੇ ਪੂਰਾ ਉਧਾਰ ਲੈਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

20. ਸ੍ਰੀ ਐੱਨ. ਵੈਂਕਟਾਰਮਨ, ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਏ. ਐੱਸ. ਜੀ. ਨੇ ਮੁਦਈ-ਰਾਜ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ ਨੂੰ ਉਲਟਾ ਦਿੱਤਾ। ਸਿੱਖਿਅਤ ਏਐੱਸਜੀ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਅਨੁਮਾਨਤ ਅੰਕੜੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਹਨ, ਪਰ ਰਾਜ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਕਮ ਨੂੰ ਉਧਾਰ ਲੈਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਕੇਰਲ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਵਿੱਤੀ ਸਾਲ 2016-17 ਤੋਂ 2019-20 ਤੱਕ ਓਵਰ-ਉਧਾਰ 14,479 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਜੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਓਵਰ-ਉਧਾਰਾਂ ਨੂੰ ਉਧਾਰ ਲੈਣ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਪਤਾ ਲੱਗੇਗਾ ਕਿ ਰਾਜ ਨੇ ਵਿੱਤੀ ਸਾਲ 2022-23 ਤੱਕ ਆਪਣੀ ਉਧਾਰ ਸਮਰੱਥਾ ਦੀ 2,941.82 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੀ ਘੱਟ ਵਰਤੋਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਹੈ। 14ਵੇਂ ਵਿੱਤ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਪੈਰਾ 14.64 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਏਐੱਸਜੀ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਜੇਕਰ ਰਾਜ ਅਵਾਰਡ ਦੀ ਮਿਆਦ (2015-16 ਤੋਂ 2018-19) ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਚਾਰ ਸਾਲਾਂ

ਦੌਰਾਨ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਾਲ ਵਿੱਚ ਜੀਐੱਸਡੀਪੀ ਦੇ 3% ਦੀ ਆਪਣੀ ਮਨਜ਼ੂਰਸ਼ੁਦਾ ਉਧਾਰ ਸੀਮਾ ਦੀ ਪੂਰੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ ਤਾਂ ਰਾਜ ਕੋਲ ਇਸ ਅਣਵਰਤੀ ਉਧਾਰ ਰਾਸ਼ੀ (ਰੁਪਏ ਵਿੱਚ ਗਿਣੀ ਗਈ) ਦਾ ਲਾਭ ਲੈਣ ਦਾ ਵਿਕਲਪ ਹੋਵੇਗਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉਧਾਰ ਸੀਮਾ ਦੀ ਘੱਟ ਵਰਤੋਂ ਅਤੇ ਉਧਾਰ ਸੀਮਾ ਦੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਵਰਤੋਂ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰ ਹੈ। ਸਿੱਖਿਅਤ ਏਐੱਸਜੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ 14ਵੇਂ ਵਿੱਤ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਅਧਿਆਇ-XIV ਦੇ ਅਨੁਲਗ 14.2 ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਆਦਾ ਵਰਤੋਂ ਬਾਰੇ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜੋ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦਾ ਹੈਃ

"ਕੇਸ III ਉਧਾਰ ਦੀ ਰਕਮ ਦੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਵਰਤੋਂਃ

ਜੇ ਕੋਈ ਰਾਜ, ਕਿਸੇ ਸਾਲ ਵਿੱਚ, ਮਨਜ਼ੂਰਸ਼ੁਦਾ ਉਧਾਰ ਸੀਮਾ ਤੋਂ ਵੱਧ x ਰਕਮ ਨਾਲ ਉਧਾਰ ਲੈਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਗਲੇ ਸਾਲ ਵਿੱਚ, ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਦੀ ਉਹੀ x ਰਕਮ ਉਸ ਸਾਲ ਦੀ ਰਾਜ ਦੀ ਉਧਾਰ ਸੀਮਾ ਤੋਂ ਕੱਟੀ ਜਾਵੇਗੀ।

21. ਸਿੱਖਿਅਤ ਏ. ਐੱਸ. ਜੀ. ਅਨੁਸਾਰ, ਮੁਦਈ-ਰਾਜ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਗਲਤ ਹੈ ਕਿ ਅਗਲੇ ਸਾਲ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀ ਕਟੌਤੀ ਸਿਰਫ 14ਵੇਂ ਵਿੱਤ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਅਵਾਰਡ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਦੇ ਓਵਰ-ਉਧਾਰ ਨੂੰ ਵਿੱਤੀ ਸਾਲ 2021-22, 2022-23 ਅਤੇ 2023-24 (ਅੱਜ ਤੱਕ) ਲਈ ਕ੍ਰਮਵਾਰ 9,197.15 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ, 13,067.78 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਅਤੇ 4,354.72 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੇ ਹਿਸਾਬ ਨਾਲ ਐਡਜਸਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਸਿੱਖਿਅਤ ਏ. ਐੱਸ. ਜੀ. ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਰਾਜ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਸਹੀ ਸਥਿਤੀ ਤੋਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਣੂ ਸੀ ਅਤੇ ਓਵਰ-ਉਧਾਰ ਦੇ ਸਮਾਯੋਜਨ ਵਿੱਚ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਸੀ। ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇਹ ਮੁਦਈ-ਰਾਜ ਦੇ ਮੂੰਹ ਵਿੱਚ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦੇਣ ਲਈ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਵਾਰ 15 ਵੇਂ ਵਿੱਤ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੀ ਮਿਆਦ ਐੱਫ.ਵਾਈ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। 2021-22 ਤੋਂ 2025-26 ਤੱਕ, ਪਿਛਲੇ ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਓਵਰ-ਉਧਾਰ ਦੀ ਕੋਈ ਸਾਰਥਕਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਏ. ਐੱਸ. ਜੀ. ਨੇ ਜ਼ੋਰ ਦੇ ਕੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਮੁਦਈ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਗਲਤ ਹੈ ਕਿ 14ਵੇਂ ਅਤੇ 15ਵੇਂ ਵਿੱਤ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨ ਨਾਲ ਇਹ ਸੰਕੇਤ ਮਿਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਘੱਟ ਵਰਤੋਂ ਅਤੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਵਰਤੋਂ ਦੋਵਾਂ ਲਈ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ ਸਾਰੀਆਂ ਤਬਦੀਲੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ।

22. ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰ ਵਿੱਚ, ਅਸੀਂ ਸੰਘ ਦੀ ਇਸ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਵੱਲ ਝੁਕਾਅ ਰੱਖਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਵਿੱਚ ਉਧਾਰ ਲੈਣ ਦੀ ਸੀਮਾ ਦੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਉੱਥੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਉਧਾਰ ਲੈਣ ਦੀ ਹੱਦ ਤੱਕ, ਅਗਲੇ ਸਾਲ ਵਿੱਚ ਕਟੌਤੀਆਂ ਦੀ ਆਗਿਆ ਹੈ, ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ 14ਵੇਂ ਵਿੱਤ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਅਵਾਰਡ ਦੀ ਮਿਆਦ ਤੋਂ ਵੀ ਅੱਗੇ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਮਾਮਲਾ ਹੈ ਜਿਸ ਬਾਰੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਲੈਣਾ ਹੋਵੇਗਾ।

23. ਇਸ ਪੜ੍ਹਾਅ 'ਤੇ, ਮੁਦਈ ਦੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਦੇ ਅਧਾਰ' ਤੇ-ਰਾਜ ਜਿਸ ਨਾਲ ਅਸੀਂ ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰ ਵਿੱਚ ਯਕੀਨ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਉਧਾਰ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ –

ਭਾਵੇਂ 24,434 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਲਿਖਤੀ ਨੋਟ ਵਿੱਚ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਾਂ 10,722 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਬਦਲਵੇਂ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ-ਇਹ ਜਾਇਜ਼ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।

24. ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਮੁਦਈ-ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਵਿੱਤੀ ਸਾਲ 2017-18 ਅਤੇ 2019-20 ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਉਧਾਰ ਲੈਣ ਦੀ ਸੀਮਾ ਦੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਉਧਾਰ/ਜ਼ਿਆਦਾ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਜੇ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਯੂਨੀਅਨ ਦੁਆਰਾ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਅਜਿਹੇ ਓਵਰ-ਉਧਾਰ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਅਨੁਕੂਲ ਹਨ, ਤਾਂ ਰਾਜ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਐੱਫ ਵਾਈ 2023-24 ਲਈ ਆਪਣੀ ਉਧਾਰ ਸੀਮਾ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰ ਚੁੱਕਾ ਹੈ।

25. ਸਾਨੂੰ ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰ ਵਿੱਚ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਉਧਾਰ ਦੀ ਘੱਟ ਵਰਤੋਂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਉਧਾਰ ਦੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਵਰਤੋਂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਕਾਰਜ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਮੁਦਈ-ਰਾਜ ਇਸ ਪੜ੍ਹਾਅ 'ਤੇ ਇਹ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਹੈ ਕਿ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਦੇ ਓਵਰ-ਉਧਾਰ ਨੂੰ ਅਨੁਕੂਲ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ, ਉਧਾਰ ਲੈਣ ਲਈ ਵਿੱਤੀ ਜਗ੍ਹਾ ਹੈ।

26. ਸਾਡਾ ਧਿਆਨ ਕੇਰਲ ਵਿੱਤੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਐਕਟ, 2003 ਵੱਲ ਵੀ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਐਕਟ ਮਾਲੀਆ ਘਾਟੇ ਦੇ ਪ੍ਰਗਤੀਸ਼ੀਲ ਖਾਤਮੇ ਅਤੇ ਵਿੱਤੀ ਸਥਿਰਤਾ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਟਿਕਾਊ ਕਰਜ਼ਾ ਪ੍ਰਬੰਧਨ, ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਵਿੱਤੀ ਕਾਰਜਾਂ ਵਿੱਚ ਵਧੇਰੇ ਪਾਰਦਰਸ਼ਤਾ ਅਤੇ ਮੱਧਮ ਮਿਆਦ ਦੇ ਵਿੱਤੀ ਢਾਂਚੇ ਵਿੱਚ ਵਿੱਤੀ ਨੀਤੀ ਦੇ ਸੰਚਾਲਨ ਅਤੇ ਇਸ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਅਤੇ ਇਸ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਲਈ ਵਿੱਤੀ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਅਤੇ ਵਿੱਤੀ ਸਥਿਰਤਾ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਐਕਟ ਦੀ ਪ੍ਰਸਤਾਵਨਾ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਮਾਲੀਆ ਘਾਟੇ ਦੇ ਪ੍ਰਗਤੀਸ਼ੀਲ ਖਾਤਮੇ ਅਤੇ ਵਿੱਤੀ ਸਥਿਰਤਾ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਟਿਕਾਊ ਕਰਜ਼ਾ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਦੁਆਰਾ ਵਿੱਤੀ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਅਤੇ ਵਿੱਤੀ ਸਥਿਰਤਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਦਾਰੀ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ ਉਚਿਤ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

27. ਉਪਰੋਕਤ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਸਾਨੂੰ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰ ਵਿੱਚ ਯੋਗਤਾ ਮਿਲਦੀ ਹੈ ਕਿ ਵਿੱਤੀ ਸਾਲ 2022-23 ਲਈ ਬਜਟ ਉਧਾਰ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਅਤੇ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਉਧਾਰ ਲਈ ਸਮਾਯੋਜਨ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਰਾਜ ਕੋਲ ਕੋਈ ਅਣਵਰਤਿਆ ਵਿੱਤੀ ਸਥਾਨ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਰਾਜ ਨੇ ਆਪਣੀ ਵਿੱਤੀ ਜਗ੍ਹਾ ਦੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਅਸੀਂ ਅੰਤਰਿਮ ਪੜ੍ਹਾਅ 'ਤੇ ਮੁਦਈ ਦੀ ਇਸ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਹਾਂ ਕਿ ਸੁਣਵਾਈ ਦੌਰਾਨ ਜ਼ੁਬਾਨੀ ਤੌਰ' ਤੇ 10,722 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਜਾਂ 24,434 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੇ ਅਣਵਰਤੇ ਉਧਾਰ ਦੀ ਵਿੱਤੀ ਜਗ੍ਹਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਦਾ ਯੂਨੀਅਨ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਦੌਰਾਨ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

28. ਇਸ ਲਈ, ਮੁਦਈ-ਰਾਜ ਉਧਾਰ ਦੀ ਘੱਟ ਵਰਤੋਂ ਬਾਰੇ ਆਪਣੀ ਦਲੀਲ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਮੁੱਢਲਾ ਕੇਸ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇਸਦੇ ਹੋਰ ਵਿਵਾਦਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਮੁਦਈ

ਨੇ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਕਰਜ਼ਿਆਂ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਕਰਨ ਲਈ ਆਰਟੀਕਲ 293 ਨੂੰ ਸੀਮਤ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਆਰਟੀਕਲ 293 ਨੂੰ ਇਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਇਸ ਪ੍ਰਬੰਧ ਨੂੰ ਬੇਲੋੜਾ ਬਣਾ ਦੇਵੇਗਾ ਕਿਉਂਕਿ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਕੋਲ ਕਿਸੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਪ੍ਰਬੰਧ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਵੀ ਅਜਿਹੇ ਕਰਜ਼ਿਆਂ 'ਤੇ ਸ਼ਰਤਾਂ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਇੱਕ ਰਿਣਦਾਤਾ ਵਜੋਂ ਅੰਦਰੂਨੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਨੇ ਮੁਦਈ ਦੇ 'ਉਧਾਰ' ਸ਼ਬਦ ਦੇ ਸੌਖੇ ਪੜ੍ਹਨ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਬਜਟ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਦੇ ਕਰਜ਼ਿਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਇਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੇ ਉਹ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 293 ਅਧੀਨ ਲਗਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨੂੰ ਪਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਵਰਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

29. ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਅਨੁਛੇਦ ਹੁਣ ਤੱਕ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਨਹੀਂ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਅਸੀਂ ਮੁਦਈ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਉੱਤੇ ਮੁਦਈ ਦੀ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਇਸ ਦੇ ਮੁੱਲ ਉੱਤੇ ਲੈ ਕੇ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਅਸੀਂ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਪੰਜ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਵੱਡੇ ਬੈਂਚ ਕੋਲ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਸ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਪੈਰਾ 10 ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

30. ਇਸ ਲਈ, ਹੁਣ ਤੱਕ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਉਪਲਬਧ ਸੀਮਤ ਸਮੱਗਰੀ' ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ 'ਤੇ, ਮੁਦਈ-ਰਾਜ ਨੇ ਤਤਕਾਲ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਲੋੜੀਂਦੀ ਹੱਦ ਤੱਕ ਇੱਕ ਮੁੱਢਲਾ ਕੇਸ ਸਥਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੈ।

31. ਅੰਤਰਿਮ ਰਾਹਤ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਲਈ ਦੂਜੇ ਨੁਕਤੇ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਮੁਦਈ-ਰਾਜ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਅੰਤਰਿਮ ਹੁਕਮ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ, ਤਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਬਕਾਇਆ ਬਕਾਏ ਦੇ ਕਾਰਨ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਵਿੱਤੀ ਮੁਸ਼ਕਲ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪੈ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ, ਡਿਫੈਂਡੈਂਟ-ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ ਨੇ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਵਿੱਤੀ ਸਿਹਤ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਗੰਭੀਰ ਨਤੀਜਿਆਂ ਨੂੰ ਉਜਾਗਰ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜੇਕਰ ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਅੰਤਰਿਮ ਰਾਹਤ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਭਾਰਤੀ ਸੰਘ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਵਾਧੂ ਉਧਾਰ ਲੈਣ ਨਾਲ ਸਪਿਲ-ਓਵਰ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪੈਣਗੇ ਅਤੇ ਬਾਜ਼ਾਰ ਵਿੱਚ ਉਧਾਰ ਲੈਣ ਦੀਆਂ ਕੀਮਤਾਂ ਵਧ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ, ਸੰਭਵ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਿੱਜੀ ਨਿਵੇਸ਼ਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਉਧਾਰ ਲੈਣ ਵਿੱਚ ਭੀੜ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਨਾਲ ਬਜ਼ਾਰ ਵਿੱਚ ਵਸਤਾਂ ਅਤੇ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੇ ਉਤਪਾਦਨ ਉੱਤੇ ਉਲਟ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪੈ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਸੰਭਵ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਹਰੇਕ ਨਾਗਰਿਕ ਦੀ ਆਰਥਿਕ ਭਲਾਈ ਉੱਤੇ ਅਸਰ ਪੈ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਬਾਹਰੋਂ ਪੈਸਾ ਉਧਾਰ ਲੈਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਪੈਸਾ ਉਧਾਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਰਾਜਾਂ ਦੇ ਕਰਜ਼ੇ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਬਾਜ਼ਾਰ ਵਿੱਚ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਯੋਗਤਾ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ, ਭਾਰਤ ਸੰਘ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਜੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਅਜਿਹੇ ਕਰਜ਼ਿਆਂ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤ੍ਰਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਸਮੁੱਚੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਵਿਸ਼ਾਲ-ਆਰਥਿਕ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਸਥਿਰਤਾ ਨੂੰ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।

32. ਪੇਸ਼ਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਤੁਲਨਾਤਮਕ ਮੁਲਾਂਕਣ 'ਤੇ, ਇਹ ਸਾਨੂੰ ਲਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅੰਤਰਿਮ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦੇਣ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਜੋ ਸ਼ਰਾਰਤ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ

ਰਾਹਤ, ਇਸ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਨਾਲੋਂ ਕਿਤੇ ਵੱਡੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਜੇ ਅਸੀਂ ਅੰਤਰਿਮ ਹੁਕਮ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਆਖਰਕਾਰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਪੂਰੇ ਦੇਸ਼ ਉੱਤੇ ਇੰਨੇ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ ਉੱਤੇ ਮਾੜੇ ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਕਰਨਾ ਲਗਭਗ ਅਸੰਭਵ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ, ਜੇ ਇਸ ਪੜ੍ਹਾਅ 'ਤੇ ਅੰਤਰਿਮ ਰਾਹਤ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮੁਦਈ-ਰਾਜ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਅੰਤਿਮ ਨਤੀਜੇ ਵਿੱਚ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਸਫਲ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਅਜੇ ਵੀ ਬਕਾਇਆ ਬਕਾਇਆ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਕੁਝ ਵਾਧੂ ਬੋਝ ਦੇ ਨਾਲ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਫੈਸਲੇ' ਤੇ ਢੁਕਵੇਂ ਢੰਗ ਨਾਲ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ-ਕਰਜ਼ਦਾਰ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਹੂਲਤ ਦਾ ਸੰਤੁਲਨ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬਚਾਅ ਪੱਖ-ਭਾਰਤ ਸੰਘ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਹੈ।

33. ਅੰਤ ਵਿੱਚ, ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਤੀਜੀ ਪੂਰਵ-ਸ਼ਰਤ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਅਸੀਂ ਦੇਖਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਮੁਦਈ-ਰਾਜ ਨੇ 'ਵਿੱਤੀ ਤੰਗੀ' ਨੂੰ 'ਨਾ ਪੂਰੀ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਸੱਟ' ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਇਹ ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰ ਵਿੱਚ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ 'ਵਿੱਤੀ ਨੁਕਸਾਨ' ਇੱਕ ਨਾ ਪੂਰਿਆ ਜਾ ਸਕਣ ਵਾਲਾ ਨੁਕਸਾਨ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਅਦਾਲਤ ਹਮੇਸ਼ਾ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾ ਕੇ ਆਪਣੇ ਅੰਤਿਮ ਨਤੀਜੇ ਵਿੱਚ ਇਕੁਇਟੀ ਨੂੰ ਸੰਤੁਲਿਤ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿ ਬਕਾਇਆ ਦਾਅਵਿਆਂ ਨੂੰ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਉੱਤੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਵਾਧੂ ਦੇਣਦਾਰੀ ਦੇ ਨਾਲ ਐਡਜਸਟ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।

34. ਅਸੀਂ ਇਸ ਪੜ੍ਹਾਅ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਯਾਦ ਦਿਵਾਉਣ ਵਿੱਚ ਜਲਦਬਾਜ਼ੀ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਭਾਰਤ ਦੇ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਮੁਦਈ-ਰਾਜ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ' ਤੇ ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਕਰਜ਼ੇ ਦੀ ਕਮੀ ਵਾਲਾ ਰਾਜ ਹੈ ਜਿਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਵਿੱਤ ਦਾ ਗਲਤ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਬਿਆਨ ਦਾ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਖੰਡਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਯੂਨੀਅਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਮੁਦਈ ਕੋਲ ਸਾਰੇ ਰਾਜਾਂ ਵਿੱਚ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਖਰਚੇ ਵਿੱਚ ਪੈਨਸ਼ਨ ਦਾ ਅਨੁਪਾਤ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਖਰਚੇ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣ ਲਈ ਤੁਰੰਤ ਉਪਾਵਾਂ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਦੀ ਬਜਾਏ, ਮੁਦਈ ਆਪਣੇ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਦੇ ਖਰਚਿਆਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਤਨਖਾਹਾਂ ਅਤੇ ਪੈਨਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਵਧੇਰੇ ਫੰਡ ਉਧਾਰ ਲੈ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ, ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਵਿੱਤੀ ਮੁਸ਼ਕਲ ਮੁਦਈ ਦੇ ਉਧਾਰ ਦੇ ਨਿਯਮ ਦੇ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਇਸ ਦੇ ਆਪਣੇ ਕੰਮਾਂ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਉਧਾਰ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਰਾਜ ਦੀ ਵਿੱਤੀ ਸਿਹਤ ਦੀ ਬਿਹਤਰੀ ਵੱਲ ਇੱਕ ਕਦਮ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਜੇ ਅਜਿਹੇ ਕਰਜ਼ਿਆਂ' ਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਨਹੀਂ ਲਗਾਈ ਜਾਂਦੀ, ਤਾਂ ਮੁਦਈ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਧੇਰੇ ਅਸੁਰੱਖਿਅਤ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਵਿੱਤੀ ਸਿਹਤ ਵਿਗੜ ਜਾਵੇਗੀ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਮੁਰੰਮਤ ਲਈ ਉਧਾਰ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਹੋਵੇਗਾ।

35. ਜੇ ਰਾਜ ਨੇ ਆਪਣੇ ਵਿੱਤੀ ਕੁਪ੍ਰਬੰਧਨ ਕਾਰਨ ਵਿੱਤੀ ਮੁਸ਼ਕਲ ਪੈਦਾ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਜਿਹੀ ਮੁਸ਼ਕਲ ਨੂੰ ਇੱਕ ਨਾ ਪੂਰਿਆ ਜਾ ਸਕਣ ਵਾਲਾ ਨੁਕਸਾਨ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਜਿਸ ਲਈ ਸੰਘ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਅੰਤਰਿਮ ਰਾਹਤ ਦੀ ਲੋੜ ਪਵੇਗੀ। ਇੱਕ ਦਲੀਲਪੂਰਨ ਨੁਕਤਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਅਸੀਂ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰਿਮ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੁਕਮ ਜਾਰੀ ਕਰਦੇ ਹਾਂ, ਤਾਂ ਇਹ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਮਾੜੀ ਮਿਸਾਲ ਕਾਇਮ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਰਾਜਾਂ ਨੂੰ ਵਿੱਤੀ ਨੀਤੀਆਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਨ ਅਤੇ ਫਿਰ ਵੀ ਵਾਧੂ ਕਰਜ਼ਿਆਂ ਦਾ ਸਫਲਤਾਪੂਰਵਕ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਵੇਗਾ।

36. ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਅਸੀਂ ਇਸ ਤੱਥ ਤੋਂ ਅਣਜਾਣ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੇ ਕਿ ਬਕਾਇਆ ਵਿੱਤੀ ਬਕਾਏ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਮੁਦਈ ਦੀ ਦਲੀਲ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਵਾਧੂ ਉਧਾਰ ਲੈਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦੇਣ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕੀਤੀ ਹੈ। 15.02.2024 ਦੀ ਇੱਕ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ, ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ 13,608 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕੀਤੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚੋਂ 11,731 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਮੁਕੱਦਮਾ ਵਾਪਸ ਲੈਣ ਦੀ ਪੂਰਵ-ਸ਼ਰਤ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸਨ, ਇੱਕ ਸ਼ਰਤ ਜਿਸ ਨੂੰ ਅਸੀਂ ਨਾਮਨਜ਼ੂਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਮਿਤੀ 08.03.2024 ਦੀ ਇੱਕ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ, ਯੂਨੀਅਨ ਨੇ 5,000 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਮਿਤੀ 08.03.2024 ਅਤੇ 19.03.2024 ਦੇ ਸਰਕੂਲਰ ਰਾਹੀਂ, ਯੂਨੀਅਨ ਨੇ ਕ੍ਰਮਵਾਰ 8,742 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਅਤੇ 4,866 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਕੁੱਲ 13,608 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਹੈ। ਭਾਵੇਂ ਅਸੀਂ ਇਹ ਮੰਨਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਮੁਦਈ ਦੀ ਵਿੱਤੀ ਮੁਸ਼ਕਲ ਕੁਝ ਹੱਦ ਤੱਕ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਹੈ, ਇਸ ਅੰਤਰਿਮ ਅਰਜ਼ੀ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਦੌਰਾਨ, ਮੁਦਈ-ਭਾਰਤ ਸੰਘ ਦੁਆਰਾ ਚਿੰਤਾ ਨੂੰ ਕੁਝ ਹੱਦ ਤੱਕ ਸ਼ਾਂਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਮੁਦਈ-ਰਾਜ ਨੂੰ ਮੌਜੂਦਾ ਸੰਕਟ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਕੱਢਿਆ ਜਾ ਸਕੇ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮੁਦਈ ਨੇ ਇਸ ਅੰਤਰਿਮ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇ ਲੰਬਿਤ ਹੋਣ ਦੌਰਾਨ ਕਾਫ਼ੀ ਰਾਹਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਹੈ।

37. ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ, ਸਾਡਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਕਿਉਂਕਿ ਮੁਦਈ-ਰਾਜ ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰ ਵਿੱਚ ਕੇਸ ਸਾਬਤ ਕਰਨ, ਸਹੂਲਤ ਦਾ ਸੰਤੁਲਨ ਅਤੇ ਨਾ ਪੂਰਿਆ ਜਾ ਸਕਣ ਵਾਲੀ ਸੱਟ ਦੇ ਤਿੰਨ ਪਹਿਲੂਆਂ ਨੂੰ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਕੇਰਲ ਰਾਜ ਅੰਤਰਿਮ ਹੁਕਮ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।

38. ਉਪਰੋਕਤ ਨਿਰੀਖਣਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, 2024 ਦੇ I.A ਨੰਬਰ 6149 ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

39. ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਥੇ ਉੱਪਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਨਿਰੀਖਣ ਅੰਤਰਿਮ ਹੁਕਮ ਲਈ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਦੇ ਸੀਮਤ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਦਾ ਮੂਲ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਅੰਤਮ ਨਤੀਜੇ 'ਤੇ ਕੋਈ ਅਸਰ ਨਹੀਂ ਪਵੇਗਾ।

40. ਇੱਕ ਢੁਕਵੇਂ ਬੈਂਚ ਦੇ ਗਠਨ ਲਈ ਮੁੱਖ ਕੇਸ ਭਾਰਤ ਦੇ ਮਾਣਯੋਗ ਚੀਫ਼ ਜਸਟਿਸ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇ।

ਦੁਆਰਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਮੁੱਖ ਨੋਟਸ: ਦਿਵਿਆ ਪਾਂਡੇ

ਕੇਸ ਦਾ ਨਤੀਜਾ:

ਮਾਮਲਾ ਵੱਡੇ ਬੈਂਚ ਨੂੰ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ।

ਡਿਸਕਲੇਮਰ :- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

Advocate Shifa Kler